

DISPUTATIO PHILOSOPHICA
De
S U B J E C T O E T
A D I U N C T O

Quam

DIVINA ASSISTENTE GRATIA:
Cum consensu Amplissimae Facultatis Philosophicae,
in Academia CHRISTINÆ,

Magnifico Rectore,

Plurimum Reverendo & Praeclarissimo Viro

DN. M. MARTINO STODIO,
LING. PROFESS. PUBL. atq; in Lundio Past. Dignissimo,
& Speciabili Decano,

Consultissimo atq; Excellentissimo Viro,

DN. M. MICHAEL O. VVEXIONIO,
Philos. Practicæ & Hist. Prof. Publ. celeberrimo.

S U B P R E S I D I O,

Reverendi & Clarissimi Viri,

DN. M. NICOLAI L. NYCOPENSIS,
Log. & Poët. Profess. PUBL. Solertiss. Præceptoris, Fautoris
& Promotoris reverenter suspiciendi.

Pro Gradu Magisterij in Philosophia consequendo
In Auditorio superiori publicè examinandam proponit.

P E T R U S A N D R E Æ B E R G I U S
S U D E R M A N N I A - S V E C U S.

Ad diem 3. Martij Anni 1647.

A B O E Excudebat Petrus Wald/ Acad. Typogr. 1647.

Consultis. Reverendis. Præstantiss. Doctiss. ac Humaniss.
Viris, Sympatriotis suis, Fautoribus & amicis longè optatissimis, in hac
Fennonum Regione degentibus, promptissimâ animi gratitudi-
ne & officiosissimo studio prosequendis.

Dn. GEORGIO SYLVIO, in Parlamento
Regio Magni Fenlandiæ Ducatus Assessori eximio.

Dn. ZACHARIÆ, Præpos. ac
Pastori in Pärno attentiss.

Dn. PETRO JONÆ, Pastor i
in Pyttis meritissimo,

Dn. ERICO NICOLAI, Pa-
stori in Föglöö vigilantissi-
mo.

Dn. THOMÆ THOMÆ, V.D.
Comministro in Pargas fi-
delissimo.

Dn. LAURENTIO Stööf/
Dn. Henrici Nöding; Apolo-
gista solertissimo.

Dn. JACOBO ANDREÆ, A-
bogiæ Vestigaliū Portitori
spectatissimo.

Dn. ANDREÆ SIGFRIDI,
Judici Territoriali in distri-
ctu Maschoënsi æquiss. Nu-
tritio quondam liberaliss.

Dn. HEMMINGIO Gadd/Syn-
dico in Helsingfors industrio
Dn. JONÆ ANDREÆ, Dn.
Henrici Flemming; Apologi-
sta circumspecto.

Dn. NICOLAO OLAI, Dn.
Johannis Kurfz Prætori im-
pigerrimo.

Hanc Disputationem Gradualem officiose &
amicè offerre ac dicare voluit

Petrus Andreæ Bergius
Sudermannus'.

I. N. I.
DISPUTATIONIS
SUBJECTO & ADJUNCTO
THESIS I.

Michi disputationem quandam Scripturo, de-
q; materiâ utili, & Philosophiaꝝ studioſo neceſ-
ſariâ circumſpicienti, ſeſe obtulit doctrina sub-
jecti & adjuncti, diſſicilis quidem & juvenilis ingenij
vires excedens, ſed divinâ mentem colluſtrante gratiâ
diſſicultas ejus ſuperabilis viſa. Et quamvis ſat com-
modè SUBJECTUM & ADIUNCTUM unâ operâ con-
juſtū tradi & expoñi poſſint, placuit tamen diſtinctâ
illorum tractationem proponere, & priuſ de Subjecto
tanquā naturâ ordine priori, poſtea de Adjuncto agere.

II. Circa vocem Subjecti potiſſimum notanda ejus
ambiguitas, nam ſumitur quandoq; Adiectivè & popu-
lariter apud Poëtas & Oratores pro ſubdito. Sic Vir-
gilius Aeneid. 6. officium Imperatoris Rom. perſtrin-
gens dicit illum debere parcere Subjectis id eſt, Subdi-
tis & debellare ſuperbos.

Deinde Substantivè & Philosophicè, idq; Primò
Specialiter ſcil. 1. Pro ſubjecto demonstrationis, de-
quo affectio per causam idoneam demonstratur, quale
homo eſt respectu riſabilitatis de eo per rationalitatem
demonstrandæ. 2. Pro ſubjecto attributionis, quod
Ramo eſt pars antecedens axiomatis, ut homo in hâc e-
nuntiatione; Homo eſt animal. 3. Pro substantia,
ut meminit Scheib. Top. c. 8. n. 2. 4. Pro omni eo quod

in disciplina aliqua consideratur, sive subjectum propriè sic dictum, sive affectio, sive finis, sive medium sit, ut annotavit Sluterus Disp. 6. in Log. Ram. p. 175. & seq.

Secundò Generaliter pro eo quod ad quatuor oppositum Adiuncto sive accidentis, sive substantia fuerit, in qua significatione hic vox subjecti accipitur, & à Ramo hunc in modum definitur:

III. Subjectum est cui aliquid adjungitur. Sic enim commodius definitur, cum constet Subjectum, quantum est subjectum, relativum quidpiam esse, ac primum ex correlato suo adjuncto scilicet describendum. Altera verò definitio, Subjectum est quod alicui subjicitur, magis est nominalis quam realis.

IV. Subjecti definitionem excipit ejus distributio; Distinguitur hic subjectum generaliter in Recipientis, & occupans.

V. Recipientis est, cui aliquid per modum receptionis adjungitur. Dith. System. Log. pag. 149. id verò quod adjungitur, vel inest seu inhæret ei cui adjungitur; vel adest, sive adhæret aut circumstat, unde Subjectum Recipientis Primò est vel Inhæsionis seu Inhærentiæ, vel Adhæsionis sive Adhærentiæ.

VI. Subjectum Inhærentie, alias materia in qua est quod adjunctum in se recipit. Sic anima est subjectum doctrinæ virtutis, vitiiorum, & corpus pulchritudinis, deformitatis: Quia illa in anima; Hæc in corpore recipiuntur & hærentur.

VII. Hic oppidò notandum, quando Adiunctum, in Subjecto recipi dicitur, quod non sit ita intelligendum, quasi Adiunctum extra subjectum prius existens postea in illud recipiatur: Sed illis verbis denotatur, quodvis attributum quod per modum inhærendi concipi-

cepitur; sive illud in subiecto formatur ut virtus; sive cum subiecto comproducitur, ut adjuncta congenita & concreata; sive realiter cum subiecto idem; ut attributa divina.

VIII. Subiectum Adherentie est, quod Adjunctum adser-
cipit, sive illud adstat, circumstat, concomitatur, sive alio modo.
Subiecto extrinsecè tribuitur et non in eius essentia & partes essen-
tiales recipitur, tanquam inherens quoddam. Tale Subiectum
est homo respectu vestium divitiarum & aliorum bonorum & malorum exterorum, ut honoris, gloriae,
bonae famae & laudis.

IX. Ad Subiectum Adiacentiae refertur etiam locus, qui accipitur. 1. Generaliter pro ubi, quod non solum substantijs spiritualibus, scilicet Deo ut ubi Repletivum, & Angelis ac animabus hominum, ut ubi Definitivum, sed etiam accidentibus & rationis entibus tribuitur, hoc tamen cum discrimine, ut enti increato locus increatus, creatis entibus creatus, Imaginarijs Imaginarius: Nam & haec alicubi existere figuntur, assignandus sit. 2. Specialiter pro spatio corporibus naturalibus deputato, quod alias ubi circumscriptivum nuncupatur, & hoc ubi sive locus, propriæ ac ratione es-
sentiaz est affectio corporis naturalis extrinseca adeoque ejus adjunctum & Physicæ considerationis, quatenus verò Locatum subiectum sive recipit & quasi in suo gremio continet, eatenus, Locati subiectum dicitur.

X. Deinde Subiectum Recipientis est Quod vel Quod, quæ subiecti distinctio facile intelligi potest ex distinc-
tione Principij in Principiū Quod & Principiū Quo. Cum hanc Subiecti distinctione coincidit illa, quæ in Subiectum Denominationis & Informationis distinguitur. Item veterum distinctio in Subiectum Recipi-
ens & originis.

XI. *Subjectum Quod* est totum seu *subjectum fundamentale* cui *adjunctum* partis, vel quasi partis adjungitur. *Subjectum Quo* est pars, vel quasi pars *subjecti totalis*, cui primò *Adjunctum* convenit, & propter eam toti. Et hoc tanquam medium est inter *Subjectum Quod*, & *Adjunctum*, quod partem primò afficit, ac postea totum denominat in concreto. Sic anima est *Subjectū Quo* doctrinæ, & homo est *Subjectum Quod*, quia doctrina inest primò animæ, & propter animam toti homini tribuitur, eumq; denominat doctum. Est a. probè observandum, *Subjectum interdū simpliciter* & sine addito, denominari à formā denominante, ut homo est albus; interdum cum addito, ut Æthiops est albus secundum dentes. Neq; solum à suo Adjuncto, sed & alieno denominatur *subjectum*. Sic spongia humida dicitur propter aquam in spongia existente, cujus humiditas est propria. Et ferrum calidum à calore ignis dicitur..

XII. *Subjectum Quo*, non semper substantia; sed non raro accidens est, imò sàpe inter *Subjectū Quod* & *Adjunctum* denominans, geminum interjacet *subjectum Quo*, unum substantia alterum accidens, & tunc substantia est *subjectum istius adjuncti* denominantis primarium & Radicale; Accidens verò Secundarium & Proximum. Sic homo est *subjectum Quod* & denominationis respectu doctrinæ, anima est *subjectum* quo & Informationis Primarium & Radicale; Intellectus verò est *subjectum Quo* & informationis Secundarium & Proximum: Nam habitus E.g. doctrinæ, ideo naturali potentiae superstruitur ut eam faciat promptiorem ad operandum; non per aliud, sed per se ipsum, ergò illam informat & subjectivè in ea recipitur. Tan
ta e-

ta enim virtutis & efficaciam accidentis non est, ut eam
informare queat potentiam in qua non est praesens. Et
hæc fuit causa, cur thesi antecedenti subjectum Quo esse
partem, vel quasi partem subjecti totalis dixi: Nam ac-
cidens quod nonnunquam est subjectum Quo, non est
pars substantiae quæ constituit subjectum Quod & tota-
le, concipitur tamen ad modum partis, vel ut instru-
mentum seu requisitum necessarium. Sic paries est
subjectum Quod albedinis, superficies vero subjectum.
Quo, mediante enim superficie tanquam parte vel in-
strumento paries albedinem recipit.

XIII. Subjectum recipiens sic fuit; Occupans est,
circa quod Adjunctum occupatur. Alias materia circa quam,
& objectum usitatissime nuncupatur. Sic disciplinæ sua
habent objecta circa quæ versantur. Physica circa cor-
pus naturale; Mathematica circa quantitatem. Sic
sensus circa sua versantur objecta: Visus circa colorem
Auditus circa sonum, Olfactus odorem, Gustus sapo-
rem, & tactus circa qualitates tactiles.

XIV. Objectum etiam variè à varijs distingvi so-
let. Itaq; Primo objectum Per se est, circa quod Adjunctum
Per se & suā naturā versatur. Sic verum per se est ob-
jectum intellectus, & bonum voluntatis. Per accidentem v.
objectum est circa quod Adjunctum per accidentem versatur. Sic
falsum per accidentem est objectum intellectus, & Malum
specie boni fucatum voluntatis. Nota: Intellectus per se
versatur circa falsum declinandum, & voluntas quoq;
per se circa malum fugiendum: Illud enim rationem
veritatis; Hoc bonitatis habet; Sed quando intelle-
ctus assentitur falso tanquam vero, & voluntas dece-
pta, malum quasi revera bonum appetit, tum falsum &
malum sunt objecta harum potentiarum per accidentem.

XIV. Secundū Objectum Adæquatum est quod suo adiuncto occupato nec latius nec angustius est, sed eidem adæquate subjicitur. Tale objectum Physicæ est corpus naturale, vitus color & lux, & quælibet potentia. Tum Adæquatum habet objectum. Inadæquatum, quod adiuncto occupato est angustius, unde & Partis de dici consuerit, sicut Adæquatum Totale. Sic cœlum & elementa sunt objecta partialia & inadæquata Physices: Quia etiam corpora mixta ad ejus objectum pertinent. Est autē Observandum sermonem hic esse de objecto formalis, alias notum est materiale objectum sæpè adiuncto occupato latius patere. Sic corpus naturale considerant Physicus Medicus & Theologus, sed non sub eodem formalis.

XVI. Neq; hoc prætereundum, quod objectorum partialium unum altero vel reliquis quandoq; sit nobilior, undē nata est distinctio inter objectum Primarium seu perfectionis & Secundarium. Dixi quandoq; unum esse nobilior, nam interdum non apparet quænam pars sit præstantior, ut patet de speciebus coloris & tactilium qualitatibus.

XVII. Primarium est nobilissima pars objecti Totalis (Physica vel Analogica) sic corpus animatum est objectum primarium Physicæ, & Deus Metaph. Secundarium est pars objecti Totalis minus principalis. Sic corpus inanimatum est objectum secundarium Physices, & ens dependens Metaph.

XVIII. Nota: utrumq; objectum dicitur pars objecti Adæquati, in quantum sub illo continetur & cum reliquis partibus oppositis unum Totale constituit. Dicitur etiam Inadæquatum, quatenus adiuncto occupato non coextenditur, sed eo angustius est. Tantum de Subjecto; sequitur Adjunctum.

XIX. In Nominali definitione Adjuncti cum pri-
mis Homonymia explicari ab authoribus solet, quæ
quamvis ex acceptioribus Subjecti non obscurè colligi
queat secundum illud tritum: *Quot modis unum Relato-
rum dicitur tot modis & alterum;* Hic tamen nè quid desi-
deretur, non inutiliter evolvi potest. Sumitur igitur
Adjuncti vox Primò Adjectivè & vulgariter, annotante
Scheib. Top. c.8. n.4. pro eo, quod quocunq; modo alij
associatum, additum vel conjunctum est. Sic diffe-
rentia Generi adjungi dicitur, & Socius Socio.

Secundò Substantivè & Philosophicè, idq; dupliciter:
1. Strictius apud Peripateticos pro accidente, quod substantia
opponitur, ut videre est apud Regium Disp. Log. lib. 4.
Probl. 10. pag. 846.

2. Latius à Ramais alijsq; pro omni eo, quod alij tanquam
subjecto inest, adest, vel in eo occupatur, sive è accidens sive sub-
stantia sit. Et in hac acceptance ita commodè describi
potest:

XX. *Adjunctum est, cui aliquid subjicitur.* Poteſt au-
tem definitio ex ijs, quæ de Subjecti descriptione dicta
sunt, facile intelligi, & plurimis exemplis illustrari,
cum magna sit Adjunctorum copia, quæcunq; enim in
modum formæ rebus accident, Adjuncta illarum dici
consueverunt, præcipue quæ ab eis realiter distingua-
sunt. Sichominis adjuncta sunt doctrina, divitiæ for-
mositas: quia hæc præter essentiam illi accident.

XXI. *Adjuncti ut subjecti plurimæ circumferuntur distin-
ctiones, cum neutrum in species dividi potest, consentiente Shi-
ero Disp. 6. in Log. Ram. lib. pag. 178. Sed solum in diversos
modos, qui sèpè in uno exemplo coincidunt. In genere Adjunc-
tum ad Distinctionem Subjecti, hic in Receptum &
Occupatum dispescitur.*

XXII. *Receptum est. quod In vel Ad subjectum recipitur.*
Sic habitus animi & vestes sunt **Adjuncta Recepta**: q^a
illi in anima; hæ ad hominem recipientur.

*Distinguitur autem Adjunctum Receptum in Internum &
Externum, juxta diversum recipiendi modum, cum alia
Intrinsicè; alia Adjuncta Extrinsicè recipientur.*

XXIII. *Externum est, cui Subjectum Adhesionis subjici-
tur, seu quod ad subjectum recipitur. Adjuncta Externa
Didonis venatum proficiscentis plurima videantur, lib.
I. c. II. Log. Ram.*

XXIV. *Internum est, cui Subjectum Inhesionis subjici-
tur, seu quod in subjecto recipitur. Sic Virtutes & Vitia sunt
Interna Adjuncta animæ; Pulchritudo, deformitas, sa-
nitas, morbus, robur, debilitas, Interna Adjuncta cor-
poris, quia & His & Illis Subjecta Inhesionis subjiciuntur,
illa in anima; Hæc in corpore recipientur: Nota:
Recipi sive esse in aliquo apud Aristotelicos sumitur du-
pliciter: 1. Late pro quo vis modo in alio esse. Sic 1. Pars
est in Toto, ut digitus in manu. 2. Totum in partibus.
3. Species in Genere. 4. Genus in Specieb. 5. Forma
Substantialis in Materia. 6. Materia & Forma in com-
posito. 7. Subordinata in suo fine. 8. Effectus in Ef-
ficiente. 9. Locatum in Loco. 10. Res in tempore.
11. Principia in principiatis. 12. Modo inenarrabilis
in Divinis una persona in alia, & Deus in homine est.
Videantur Scheib. Top. c. 8; n. 19. Enchir. Log. Barthol.
pag. 106. Jacob. Mart. Inst. Log. pag. 221. Sed ex his
plurima essentialiter sese respiciunt, Quædam sunt Ad-
juncta Externa.*

2. *Sicut pro eo, quod intrinsicè hæret & existit in subjecto.
Scharf. Metaph. disp. 19. thes. 10. Ethas habet conditio-
nes.*

nes quæ cōtūmerentur à Scheib, d. I. n. 20. & Tractatus de
Animā pag. 17. Quarum 1. Ut sit in aliquo subiecto.
2. Ut non sit pars illius subiecti. 3. Ut cum subiecto nō
constituit tertium quid. 4. Ut non possit esse nisi in
aliquo subiecto. Et ita accidentia, quæ Inhārentia di-
cuntur, in subiecto sunt.

XXV. *Internum Adjunctum est duplex: Commune vel Proprium. Commune est cui plura ac diversa indifferenter subjiciuntur subiecta. Sic albedo est Adjunctum commune: quia plurima subiecta, utpote paries, lac, creta, nix, &c. illi subjiciuntur.*

XXVI. *Commune est vel Separabile, quod re ipsa à suo subiecto facilē separari potest. Ut nigredo à pariete; Vel Inseparabile, quod re ipsa à suo subiecto difficulter separatur. Ut nigredo à Corvo, albedo à Cygno. Helluandi as- fvetudo ab helluone.*

XXVII. *Proprium, cui unicum subjicitur subiectum. Sic risibilitati tantum homo subjicitur, potentia Latrandi Canis, Omnipotentiæ Deus. Nota: Proprium aliquando opponitur Impropiu seu Metaphorico. Sic homini propriè; prato v. Impropiè & Metaphoricè tribuitur risus. Deinde Alieno. Sic justus propriè non aliena vivit fide. Item ex proprio non alieno dandum pauperib. Tertiò Comuni, ut nunc capitur vox propriæ.*

XXVIII. *Trita illa Propriorū distinctio in 4. Modos potius nominalis est, quam realis, nec possunt in definitione aliqua perfecta convenire, quomodo unq; n. formatur, semper aut latior, aut angustior definitio fu-*

tura erit. Subtilissimus Gutkius divina Log. Man. pag. 131. Proprium in Perfectum & Imperfectum distinxit, quod etiam alij fecere & faciunt.

XXIX. Imperfectum est, cui aliquid ad perfectam reciprocationem deest. Huc spectant primus, secundus & tertius Propriorum modi. Quia in his modis semper aliqua conditio seu requisitum deest, quod ad reciprocationem instituendam necessarium est, ut patebit.

XXX. Ad 1. Modum referuntur Propria, quae soli subiecto convenient; sed non singulis sub eo contentis. Sic habitus Physic. acquisitus competit quidem soli homini, at non omnibus ejus Individuis. Benè observarunt Barthol. in Enchir. Log. pag. 77. & Zanard. pag. 97. & 98. alijq; Propria in hoc Modo de aetū esse intelligenda, non de potentia, sic n. ad Quartum modum spectant: Quoniam natura cuiq; hominum potentiam & inclinationem ad habitum Logicum & Physicum dedit, Fidelis autem institutio & diligens exercitatio illum compararunt.

XXXI. Ad 2. Modum pertinent propria, que omnibus subiecti cuiusdam Individui; verum non soli, sed alij etiam subiecto competit. Sic esse bipedem omnibus humanae speciei Individuis convenit; at non solum huic speciei. verum etiam avibus².

Est autem observandum cum Gisb. Cent. Eff. 2. c. 3. Propria in hoc modo potissimum intelligenda esse de potentia: nam esse bipedem non significat, habere duos pedes, qui partes sunt Integrales & ad Adjunctum, non pertinent; Sed aptitudinem habendi duos pedes secundum debitam convenientiam naturalem, alias homines monstrosi unico pede vel trib. dicent Zan. l. c. generantur...

XXXII. Ad 3. Modum spectant propria, quae soli subiecto & omnibus sub illo contentis accidentunt; sed non semper. Sic canescere omni & soli competit homini, at non omni tempore. Hic seq. notanda: 1. Propria in hoc tertio modo, Soli subiecto convenient: quia in hoc, non alio subiecto sui existendi principia obtinent. 2. Convenient singulis sub illo contentis: Quoniam principia illa sub tali determinata dispositione constituta, necessario sequuntur. 3. Non convenient semper: nam ista principia, loquendo de actu, non sunt omni tempore sub ista determinata dispositione. Ut scitè loquitur Gisb. l. c. Sic augeri omni & soli corpori viventi convenient; et non omni tempore: justâ enim aquitâ quantitate, dispositio ad maiorem tollitur. 4. Hujus Modis sunt actus Propriorum Quarti Modis seu Propriorum Perfectorum. Ut actualis visio, auditio, risus, latratus, mugitus: Hi enim actus non semper, sicut aptitudo ad hos actus elicendos, subiecto tribuuntur, unde & Propria Transitoria ac Actualia quibusdam convenientur.

XXXIII. Perfectum est, cui nihil deficit ad perfectam reciprocationem, habet enim omnia vera reciprocationis requisita, de quibus postea. Hoc Proprium alias Proprium in Quarto Modo, Græcè Idion pathos, Idioma, Idiotes, Episiodes, i. e. Propria affectio seu passio, item accidens vel adjunctum proprium, esseentiale consequens: quod ipsam subiecti essentiam consequatur: Item attributum (quod in divinis usitatis est) & Proprium. Katerexochen. dicitur. Quæ nomina divinis entibus applicanda, ab omni imperfectione creaturis alligata, liberanda & eminentissimo modo tribuenda sunt.

XXXIV. Plena proprii perfecti definitio ex omnibus ejus conditionibus collecta hunc in modum formari potest:

Proprium est, quod suo subjecto soli, omni, semper, Primo, necessario accidentaliter & convertibiliter convenit. Hujus definitionis particulæ jam ordine explicande sunt.

XXXV. *Primo, Proprium suo subjecto convenire dicitur. Quoniam fluit per naturalem resultantiam, & emanationem à subjecti partibus, vel totâ essentiâ, undè nexus inter subjectum & ejus proprium essentia- lis ac propterea arctissimè cohærent, adeò ut per natu- ram re ipsâ separari nequeant. Sic risibilitas ab hor- ine, rugitus à leone, balandi aptitudo ab ove tolli non possunt: quia simplici emanatione ab illorum essentia fluunt.*

Est autem diligenter notandum, quod proprium quatenus effectivè dependeat à subje- cti essentiâ ut causa effectiva, sit proprius effectus per emanationem; quatenus v. subjectivè recipiatur in suo subjecto inq; eo ut accidens maneat, sit Adjunctū Proprium.

Nota: Nonnulli pro subjecto ponunt vocabulum spe- ciei, verum illi nimis angustum proprio assignant sub- jectum: cum etiam Generis Generaliss. ut Quantitatis sit extensio & divisibitas, item Materiæ & formæ, sua dentur propria.

XXXVI. *Secundò, Proprium suo subjecto soli convenit: quia adæquatè fluit ab essentiâ sui subjecti, unde alteri eodem modo competere nequit. Sic soli equo con- venit hinnire.*

Nota: 1. Per hanc conditionem Proprium Kyrios sic dictum distinguitur à secundo modo Proprii Imper- fecti, & ab Adjuncto communis, quæ etiam alijs com- petunt.

2. Per subjectum, cui proprium tribuitur, intelligitur Subjectum Immediatum & adæquatum; non Medium & Inadæquatum. Sic risibilitas quamvis conveniat Platoni; non tamen illi soli: quia Plato Inadæquatum risibilitatis subjectum est; Homo vero Adæquatum.

3. Convenit suo subjecto soli, scil. Primariò, quod nō obstat, quò minus alij subjecto arctissimè suo subjecto unito communicari & secundariò tribui queat, ut postea patebit.

XXXVII. Tertiò, *Proprium Convenit Omni*, id est, universaliter, adeò ut nihil sub illo subjecto continetur, cui nō competit illud Proprium. Hinc si homo est Immediatum risibilitatis subjectum, sequitur omnem hominem esse risibilem. Ergò Plato, Aristoteles, Cicero sunt risibiles: quia hi sub homine continentur.

Nota: 1. Perhanc particulam, Proprium Quarti Modi, differt à Proprio Primi Modi, quod non convenit omni.

2. Proprium Generis convenit omnib. ejus speciebus & specierum individuis; Speciei verò Proprium Individui; Generi non nisi per accidens. Sic divisibilitas Quantitatis competit Quantitati continuæ & discretae, Lineæ, superficie & huic Lineæ ac isti superficiei.

3. Si subjectum ejus adæquatum est Species Monadica seu res in rerum natura tantum unica, tum Proprium etiam illi soli actu tribuitur & potentia plurib. Si subjectum sine repugnantiâ multiplicari potest.

4. Proprium non variatur gradib, ideoq; æqualiter omnibus sub adæquato suo subjecto contentis tribuitur, licet actus priorum varientur. Sic Lachrymandi

mandi & ridendi potentia æ qualiter omnibus inest hominibus quamvis hic modum excedat, alter in eo deficiat quoqd actum.

XXXVIII. Quartò, *Proprium tribuitur suo subjecto semper id est, omni tempore, suo subjecto tam Immediato quam Mediato convenit.* Sicut enim conditio proximè præcedens exigebat primum requisitum gradus necessitatis Kata pantos: Ita hæc præsens alterum scil. Temporis perpetuitatem requirit. Sic homo semper fuit, est & erit risibilis: quia principia è quibus propria manant, non consistunt sub tali dispositione, quæ variari, vel tolli potest.

Nota: 1. Perhanc particulam, hoc Proprium discriminatur à Proprio Imperfecto Tertij Modi, quod non semper suo convenit subjecto.

2. Ex hæc conditione solà, non licet colligere aliquod esse proprium Perfectum: dantur enim adiuncta communia, quæ etiam semper suis conveniunt subjectis'; Sed oportet reliquas quoq; proprij conditiones adesse.

3. Hic accurate distingvendum, ut prius monitum est, inter Propria ipsa & illorum actus; illa semper suis conveniunt subjectis; Hi non item. Sic potentia videndi, audiendi, &c. animali semper inest, licet actus à contrario actu, vel aliquo Impedimento seu defectu quandoq; inhibetur. Sic ignis in fornace Babylonica suo non destituebatur calore; Sed actus à negatione cōcursus di vini inhibebatur, ut trib. injectis viris nocere non posset. Hinc illud: A negatione actus ad negationem Potentia non valet illatio; Sed à negatione potentia ad negationem actus firmissimè concluditur.

XXXIX. Quintò, *Proprium convenit suo subjecto Primo, per se & immediate.* Sic aquæ proprium est humidas;

ditas : quia ei primo convenit, Calor non est proprium ferri : quia ei primò non competit ; Sed igni & propter ignem, ferro.

Nota: 1. Particulæ primò ; Per se & Immediatè hic dicente Scheib. Top. c. 8. n. 96. ex Arist. alijsq; idem significant.

2. Proprium convenit suo subiecto Per se, Secundo Modo, undè apparet discrimen inter proprium & differentiam specificam, quæ etiam suo subiecto convenit Soli, omni, semper necessario, reciprocè, primò & Per se, scil. primo modo: dat n. suo subiecto essentiam, quam proprium necessariæ consequentioæ sequitur, unde illa essentiale constituens ; Hoc consequens dicitur.

3. Hic cum Scheib. l.d. item parte 3. c. 4. n. 110. Et Dithmar. System. Log. pag. 294. distingvendum inter primitatem causæ & subiecti. Illa est, cum Adjunctum proprio subiecto ita insit, ut nulla interveniat alia causa efficiens, quâ mediante ipsi inest ; Hæc cum attributum, suo subiecto adæquatè & reciprocè convenit, licet causam efficientem habeat intermedium, quâ mediante ipsi competit. Et hæc primitas seu Immediatio hic sufficit. Sic risibilitas ratiōne causæ mediatae ; ratione v. subiecti, inest homini Immediate & primò: nam fluit immediatè ab anima rationali quæ homo non est, & mediante animâ, toti homini ut subiecto primò & adæquato tribuitur.

XXXIX. *Sextò, Proprium convenit suo subiecto Necessariò.* Quia naturali sequelâ ex adæquati sui subiecti principijs profluit. Fer hanc particulam Proprium, discernitur ab accidente seu Adjuncto communis, quod non necessariò suo tribuitur subiecto, & propterea si ab ipso tollitur, non protinus perit subiectum: si, albedo

à Cygno & nigredo à Corvo separentur, non illicò moriuntur aves istæ; sed sine subjecti destructione subsistere possunt. Juxta definitionem accidentis communis. proprijs v. sublatis subjectum etiam tolli necesse est.

XL. Septimò, Proprium convenit suo subjecto Accidentaliter, & paronymicè, si modus predicandi attendatur: nam Genus, Differentia & Species de suis essentialiter & Synonymicè prædicantur.; Proprium v. & Accidentem commune accidentaliter & paronymicè prædicantur.

XLI. Octavò, Proprium convenit suo subjecto convertibiliter. Est n. suo subjecto esse entiale, cum eo ejusdem ambitus, eiq; quæ tali tribuitur, quæ reciprocationis requisita sunt. Sic dico: omnis homo est risibilis, & omne risibile est homo.

Nota: 1. Per hanc conditionem distingvitur Proprium à Genere, Specie, Accidente, Communi & Proprio Imperfecto, quæ non reciprocantur cum ijs, de quibus dicuntur...

2. Proprium non convertitur nisi cum adæquato, suo subjecto. Hinc proprium Speciei non reciprocatur cum ejus Individuis, nisi omnia enumerantur, quæ adæquato correspondent. Sic tempore defectionis primorum parentum nostrorum, risibilitas cum Adamo & Eva retro currebat cum præter illos, alius homo tunc non extabat.

3. Reciprocatio fit bifariam: 1. Simpliciter, ut omnis homo est risibilis; & omne risibile est homo. 2. Per contrapositionem, cum terminorum affirmatio convertitur in negationem, ut omnis homo est risibilis; & quod non est risibile non est homo.

4. Quædam propria absolute & solitariè cum subjecto suo recurrent. Ut omne materiatum est quantum, & omne quantum est materiatum... Quæ-

Quadam coniunctum convertuntur. ut O. corpus est mobile, vel Quietens, & quod mobile est, vel Quiescens, id corpus est.

5. Reciprocatio fit in concreto; non Abstracto. Sic recte dico: homo est risibilis. non autem cum dico homo vel humanitas est risibilitas. NB. Nisi subjectum & Attributum realiter unum sint, & sola ratione distincta, tum enim perinde est sive fiat in concreto sive Abstracto. Sic dicere licet: Deus est justus & Deus est justitia: quia Deus & justitia realiter idem sunt, & sola mentis cogitatione distingvuntur.

XLII. Adjunctum Receptum sic fuit; occupatum est, cui subjicitur subjectum occupans, seu quod circa suum objectum occupatur. Sic disciplinæ sunt Adjuncta occupata suorum objectorum, & sensus sensibilium qualitatum.

Nota: Ut eò fecilius cognoscatur Adjunctum Occupatum tradit Excell. D.d. Dithmarsus, System. Log. pag. 169. hanc Reg. Semper nomen illud, quod præpositionem circa præcedit, est Adjunctum Occupatum; quod v. sequitur eandem est subjectum occupans. E. G. Physicus versatur circa corpus naturale explicandum. Hic Physicus est Adjunctum Occupatum: quia præcedit præp. circa; Et corpus naturale est subjectum occupans, seu objectum: quia sequitur præp. circa.

Quod si alie hoc in negotio adhibite fuerint præpositiones, tum debent resolvi in præp. circa. Ut: Navita de ventis, de tauris narrat arator, hic præpositio DE in circa ita resolvenda est: Navita circa sermonem de Ventis, & Arator circa sermonem de tauris occupatur.

XLIII. Ut a, adhuc clarior evadat doctrina subjectorum & Adjunctorum Coronidis loco, nonnulla-

Theorematā, in signem hujus doctrinæ usum in argumentatione exhibentia, annotare placuit.

I.

Posito Subjecto, ponuntur Adjuncta, Propria quidem Necessariò communia contingenter.

E. g. Plato est preditus anima rationali: Ergo est capax discipline. Ergo potest fieri doctus. Ratio est in promptu: Quia idè dicitur subjectum, quod si aliquid adjungitur, si enim nihil adjungitur, nec subjectum dici meretur. Sunt etiam Subjectum & Adjunctum Relata, quorum uno posito alterum etiam ponni necesse est.

24

Negato subjecto negantur omnia ejus Adjuncta, Inherentia simpliciter: Adhærentia secundum Quid. Ut: Purgatorum non est. Ergo nec calidum, nec frigidum est. Non entis enim nullæ sunt affectiones. Confirmatur Canon: Quia Adjuncta Inherentia non possunt esse nisi in certo subjecto, quos sublato illa ctiam tolluntur: quia nec sine subjecto esse, nec è subjecto uno in aliud migrare possunt. Adjuncta Adhærentia tolluntur quoad esse respectivum scil. ut non sint ejus amplius subjecti Adjuncta; non v. quoad esse absolutum.

35

Idem Subjectum est capax contrariorum scil: successivè in gradib. excellentib. & simul in remissis. Sic idem homo modo in excessu, modo in defectu necat. Sic idem paries secundum easdem partes nunc albedinem, nunc nigredinem recipit & de utrâq. intermedij coloribus instans participat. Nota: nisi alterum contrariorum naturâ sit, ubi

fit, ut de Proprijs patet; vel singulari ratione datum vel permisum a Deo. Sic Ignis tantum calorem non frigus recipit: quia ille natura igni inest. Aneli Boni bonitate; Malitia prediti sunt, illud singulariteratione a Deo datum, hoc ab eodem permisum.

4.

Receptivum, non recipit ad modum imprimentis; sed ad modum suae capacitatis. Hinc Stultus habetur, qui cantharum cerevisiae in poculum detrudere conatur. Et natura Inimicus, qui Stomacho non copienti plus justo propinat & obtrudit, unde omnium vitiorum & morborum genera tanquam ex proprio fonte scaturiunt.

5.

Unum numero accidens non potest esse in pluribus subjectis scil. Inhaesione, Primarijs, Radicalib. & æquè primò, bene tamen in diversis quorum unum alteri subalternatur vel inhæret, & ab accidente informatur. Sic fides in anima est, ut in Subjecto Inhaesione primario & radicali; est etiam in intellectu ratione notitiae, & Voluntate respectu fiduciae ut in Subjectis Secundarijs & Informationis, veluti clare ostendunt & evincunt Orthodoxæ Religionis Theologi. Meijnerus in Philos. Sobr. alijs plurimi.

6.

Posito Adjuncto necesse est poni Subiectum; sed Negato Adjuncto occupato & communi, non statim negatur Subiectum. Proprio v. sublato tollitur ejus subiectum.

C. 3.

I. Memb.

1. Memb. Ideò verum est: quia Subiectum & Adiunctum sunt Relata, & Secundum esse respectivum procedit; non vero secundum absolutum, nisi Adiunctum sit accidentis proprium scil. vel communitate, seu affectio necessaria; de substantiali Adiuncto alia est ratio.
2. Memb. Pater: quia nexus inter Adiunctum tale & subiectum non est necessarius & essentialis; Sed mutabilis & contingens, hic non valet: ille non est doctus, ergo non est homo. Item: Si corporis naturalis nulla esset scientia, ergo nec corpus.
3. Memb. probatur: quia Proprium est suo subiecta essentialie, essentialia autem reipsa non separantur ab eo, quod constituant, vel consequuntur, ipso salvo mauentे. E.g. In hoc animali non est latrandi potentia, Ergo nec illud animal canis est.

74

Proprium unius non est proprium alterius
Subjecti sine tamen repugnantiâ alij communica-
cari potest.

Prius Memb. patet ex proprii Perfecti Definitione.

Posteriorius Memb. etiam à præconceptis opitionibus liberò non potest
esse obscurum: nam quod subiectorum, quæ eiusdem sunt naturæ, propria
communicari possint, utpote proprietates Generis Speciebus & illarum Indi-
viduū, partis Toti & Naturæ Personæ, ita manifestum est, ut ipsi etiam Re-
formati (ut hunc appellari malint Calviniani) qui alias Lutheranis de com-
municatione Propriorum, acerrimum ac pernicioſissimum inferuant bellum,
ultrò concedere videantur; Solum remanet pugna inter prædictos: An sub-
iectorum diversæ essentia & naturæ unitorum unius propria alteri communi-
cari queant? Quod Orthodoxam Philosophi quam Theologi constan-
ter affirmant; Calviniani v. pertinaciter negant.

Vera sententia primum explicanda; deinde exempli 2. u.
strandæ & confirmanda.

Itaq; quando duo distincta subiecta arctissimè uniuntur, adeò ut supposito mediante unione
unum sint, sàpè contingit unius subjecti propria
per intimam illam unionem alteri communicari,
non quoad Inhaſionem, quasi propriè ei, cui

com-

communicantur, infiērent; sed quoad communio-
nem possessionem, & si propria illa sunt energeti-
ca seu operativa, etiam quandoq; quoad usurpa-
tionem & denominationem...

Rem ita se habere efficaciter quam plurima evincunt e-
xempla. Imprimis vulcane illud de ferro ignito afferri potest;
Ferrum enim candens recte dicitur habere, vim urendi:
quia in se habet ignem & consequenter ejus proprium, ubi enim
essentia, ibi ejus proprium. Manet tamen iis urendi in suo pro-
prio Subjecto scil. Ignis Inhesive (quod apparet ex subjectorum
separatione) & Ferro per unionem tribuitur communicativè.
Ignis vim urendi possidet primariò etiam absq; ferro; Ferrum
vim urendi possidet secundariò & tunc tantum, quando igni-
tum est.

Sic potentia Magnetis trahendi ferrum, ferro
communicatur, quando ferrum & Magnes mutuo con-
tactu ita uniuntur ut atomi Magnetis Ferro tenaciter
adhærent, tunc enim recte dicitur quod ferrum possi-
deat facultatem attrahendi ferrum aliud, non insitam;
Sed communicatam. Per se quidem & Immediate Mag-
netis atomi Ferro adhærentes attrahunt ferrum aliud,
ad hoc cui unitæ sunt: Ferrum v. ut sibi adhærentes ha-
bet atomos Magnetis: Ita quoq; illarum possidet & u-
surpat proprietatem scil. secundariò, mediante unione.
Sic Spongia aquâ imbuta humectat, non propriâ facultate; sed
alienâ sibi ab aquâ communicata.

Alia exempla brevitatis ergo mitto, & Theologica que in-
fallibili probandi principio nituntur, Theologis relinquo..

liqua ejusdem subjecti propria, nisi repugnantia,
vel Ineptitudo in recipiente obstat. Fieri enim
potest, ut Subjectum alteri unitum, unius vel plurium propri-
tatum usum ei communicet, & reliqua Idiomata sibi soli reser-
vet. Ut clarè ostendunt Theologi de communicatione Idio-
matum.

SOLI DEO GLORIA.

•
Solidâ Eruditione, modestiâ & vitâ integritate
Præstantissimo Iuveni Viro

DN. PETRO ANDREÆ
BERGIO SUDERMANNO S.R. M.tis in Regiâ
hâc Academiâ Stipendiario meritissimo, amico meo
fincere dilecto pro summo in Philosophiâ Gradu & Magisterii
honoribus eruditè disputanti, hisce animitus gratulor

ERGO bonis avibus sumمام conscende cathedralm
Unde sophi summus cedat honoris apex:
Quem virtus meruit; meruit doctrinaq; præstans.
Sit vox eo felix prosper & usq; precor.

Sinceræ amicitiæ causâ lieet festinantisime
MICAHEL O. VEXIONIUS
P. Prof. & Fac. Ph. p. t. Decanus.

ALIUD

Tardus honos studijs crecit, sequiturq; laborem,,
Atq; facit veniens, dulce laboris onus?
BERGIUS expertus, Thesibus probat usq; peritis:
Ante labor cedit, postea crescit honos.
Quippe diu studijs vigilas Doctissime PETRE
Hinc dantur Musis, florida ferta tuis.

Amoris & popularis affectus E posuit
OLAUS NÆSANDER.